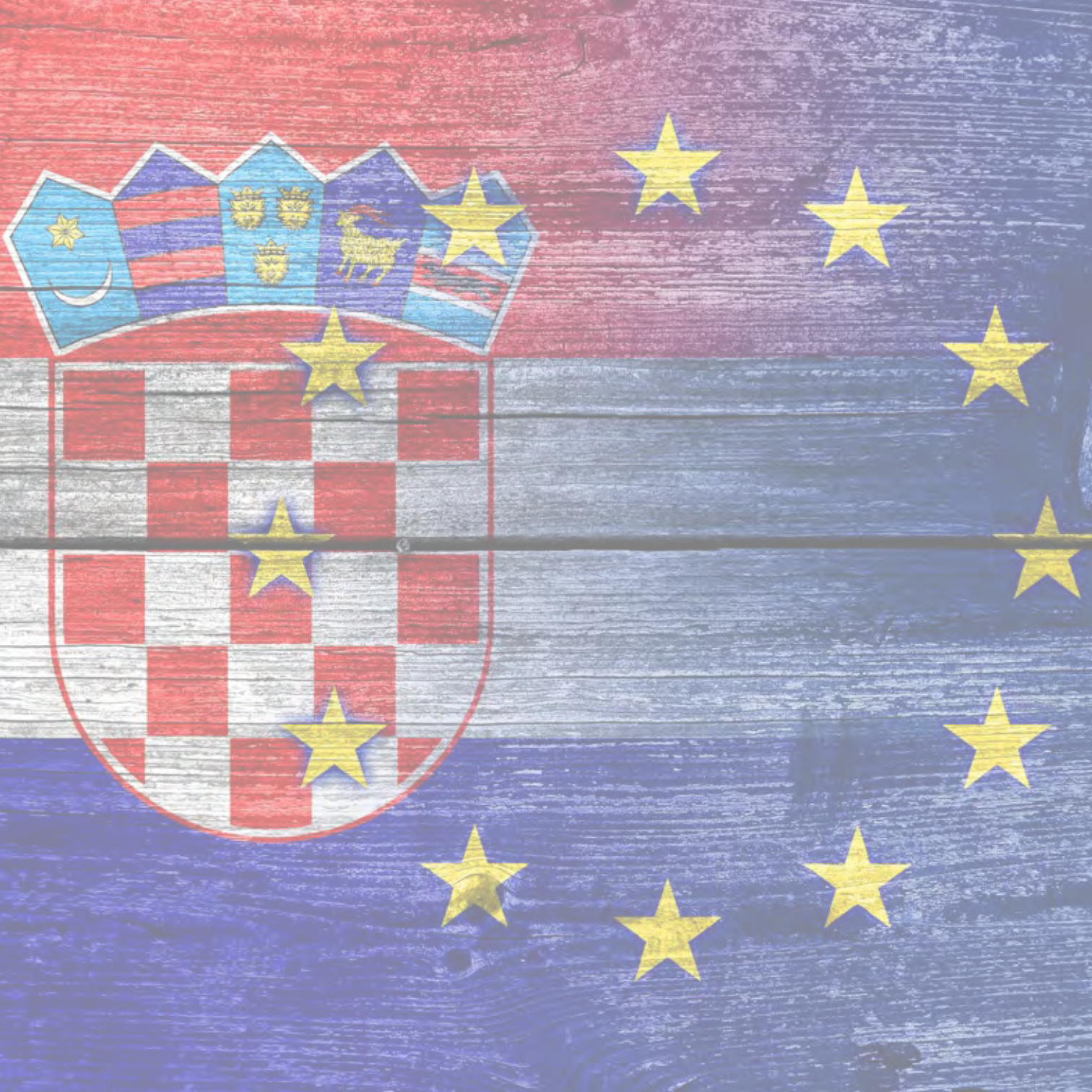

Pet godina članstva Hrvatske u Europskoj uniji

Poštovane čitateljice i čitatelji,

Pet godina prošlo je od ulaska Hrvatske u Europsku uniju.

Članstvo Hrvatske u europskoj obitelji naroda bio je san brojnih hrvatskih naraštaja, a naša generacija može biti ponosna što je upravo ona taj san i ostvarila. U tijeku pregovora Hrvatska je prošla dug i zahtjevan put prilagodbe svojih zakona europskoj pravnoj stečevini. Tom su procesu svoj vrijedan doprinos dali brojni pojedinci – od najviših državnih dužnosnika, službenika i namještenika, pa sve do niza stručnjaka po pojedinim pregovaračkim poglavljima. Ovo je prilika da im na tome još jednom odamo priznanje.

Europa je sa svojim vrijednostima i slobodama, idejom jednakosti i načinom života, poštivanjem kulturne raznolikosti te visoko konkurentnim socijalnim tržišnim gospodarstvom danas dio našeg svakodnevnog života. Kao najuspješniji mirovni, politički i razvojni projekt u povijesti čovječanstva, Europska unija pruža za svojih preko pola milijarde stanovnika mir i prosperitet, a za sve svoje države članice priliku da ravnopravno sjede za stolom za kojim se odlučuje o budućnosti europskog kontinenta. Suverenitet svake države članice, pa tako i Hrvatske, na taj se način proširuje i dobiva dodatnu, europsku dimenziju.

Time Europska unija svojim građanima pruža okružje mogućnosti koje je bez premca u povijesti. Mogućnosti slobodnog kretanja roba i ljudi omogućuju svim građanima Europske unije slobodu odabira mjesta života te mjesta školovanja, rada i poslovanja. Jedinstveno europsko tržište tako je u proteklih pet godina velikom broju naših građana pružilo nove životne prilike, ali neizbježno i dovelo do odlaska brojnih mladih i obrazovanih građana u druge države članice. Kako bismo preokrenuli taj trend, već provodimo i provodit ćemo aktivne mjere radi podizanja životnog standarda i razvoja Hrvatske kao moderne europske države i društva gdje pojedinci mogu i žele ostvariti svoje osobne i profesionalne ambicije. Na tom putu od velike su nam pomoći i europski fondovi čiji je krajnji cilj smanjivanje razvojnih razlika između različitih dijelova Europske unije.

Članstvo u Europskoj uniji, koja se temelji na solidarnosti među državama članicama, ima sasvim jasne i konkretne prednosti za život naših građana. Više o tim prednostima – od poduzetničkih inkubatora, modernizacije studentskih domova i opremanja domova zdravlja na otocima pa sve do gradnje Pelješkog mosta kao infrastrukturnog projekta od strateške važnosti za povezanost južne Dalmacije i Dubrovnika s ostatkom Hrvatske – možete pročitati na stranicama ove publikacije. Tih prednosti ne bi bilo da Hrvatska danas nije dijelom Europske unije.

Kako bi iskoristila sve prednosti koje pruža Europska unija, Hrvatska želi biti dio njezinog najužeg kruga. Naše su ambicije u razdoblju koje je pred nama ulazak u Schengen i uvođenje eura kao službene valute. S obzirom na sve manje predvidivo sigurnosno okruženje, Hrvatska već sudjeluje i u Stalnoj strukturiranoj suradnji na području obrambene politike.

Kao najveća zona demokratske stabilnosti, prva poljoprivredna i druga ekonomska sila na svijetu, Europska unija danas čini 22% svjetskog gospodarstva. Svojim državama članicama, pa tako i Hrvatskoj, pruža mogućnost da se zajednički mnogo efikasnije nose s globalnim izazovima, kao što su klimatske promjene, zaštita okoliša ili globalizacija. Uz to Europska unija pruža okvir kojim mnogo bolje može štiti interese svojih građana i poduzeća prema drugim globalnim akterima kao što su SAD, Kina, Japan, Indija ili Rusija, čime osnažuje svaku svoju državu članicu.

Daljnja izgradnja europskog projekta, kao unije slobodnih i suverenih demokratskih nacija, prioritet je i hrvatskog predsjedanja Europskom unijom u prvoj polovici 2020. Kao država koja je osjetila transformacijsku snagu Europske unije, Hrvatska će osobit naglasak staviti na gospodarski rast, ravnomjeran razvoj, infrastrukturno povezivanje, unutarnju i vanjsku sigurnost te odnose s državama jugoistočne Europe. Stoga želimo da pripreme za predsjedanje koje nam predstoje daju novi zamah i fokus svima u Hrvatskoj, a osobito hrvatskoj državnoj upravi, te da hrvatsko predsjedanje bude upamćeno po novoj energiji i entuzijazmu za daljnju što tješnju suradnju i integraciju unutar Europske unije.

mr.sc. Andrej Plenković
predsjednik Vlade

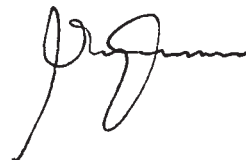
Poštovani čitatelji,

obilježavajući petu godišnjicu članstva Republike Hrvatske u Europskoj uniji, sa zadovoljstvom možemo ustvrditi da smo ostvarili važan vanjskopolitički cilj te postali dio jedne od najrazvijenijih zajednica na svijetu. Europski projekt mira i prosperiteta omogućio je blagostanje u stabilnom okviru demokracije, zaštite ljudskih prava i prava manjina, snažnih i efikasnih institucija, tržišnog gospodarstva i socijalne zaštite. Hrvatska, kao dio tog projekta aktivno pridonosi razvitku Europske unije i promicanju njezinih vrijednosti te očuvanju mira i stabilnosti na europskom kontinentu kao nužnog preduvjeta budućeg razvoja. Hrvatskim jezikom, koji je službeni jezik Europske unije, tradicionalnim proizvodima, kulturnom, povijesnom i umjetničkom baštinom, bioraznolikošću obogaćujemo europsku raznolikost. Hrvatska je danas vidljivija i prepoznatljivija u svjetskim razmjerima, a kao članica Europske unije može snažnije i bolje promovirati svoje ciljeve i interese u različitim područjima. Gospodarski rast, jačanje institucija, poboljšanje javnih financija, veće mogućnosti zapošljavanja, potpuno otvaranje europskog tržišta hrvatskim proizvodima, korištenje europskih fondova, bolja zaštita potrošača, promicanje zaštite okoliša, mogućnost obrazovanja u drugim državama članicama Europske unije su među dobrobitima koje život naših građana čine boljim i kvalitetnijim. Izvan Europske unije takvih prednosti ne bi bilo. Kao što ne bi bilo sufinanciranja izgradnje Pelješkog mosta i niza drugih projekata kojima Hrvatska bitno podiže svoj standard u različitim područjima.

Premda „najmlađa“ članica Europske unije, Hrvatska preuzima organizacijske i političke funkcije koje omogućuju djelovanje Unije, pa će u izazovnom razdoblju prve polovice 2020. godine prvi put predsjedati Vijećem EU-a. U ozračju nakon izbora za Europski parlament, formiranja nove Europske komisije i povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije, Hrvatska će biti domaćin sastanka na vrhu europskih lidera, kao i organizator velikog broja radnih sastanaka na kojima će se odlučivati o funkcioniranju Unije u različitim područjima. Prioriteti našeg predsjedanja bit će usmjereni na gospodarski rast i zapošljavanje, jačanje sigurnosti, energetske i prometne povezanost te proširenje EU-a.

Projekt Rijeka - Europska prijestolnica kulture 2020. prilika je za još intenzivnije promicanje Hrvatske u europskom kontekstu, ali i njezino pozicioniranje kao promotora europskih vrijednosti i aktivnog sudionika u suočavanju sa izazovima današnjice. Rijeka će, kao prvi hrvatski grad – Europska prijestolnica kulture ponijeti tu prestižnu titulu, raznovrsnim programom propitkujući kulturne, društvene i gospodarske izazove s kojima se suočavaju suvremena Europa i svijet, ukazujući na doprinos kulture održivom razvoju, razvijajući kulturnu diplomaciju s ciljem umrežavanja i izgradnje partnerstava na europskoj razini, kao i promičući uključivost obraćanjem različitim susjedstvima, životnim dobima, afinitetima i navikama.

Zakružujući pregled postignuća petogodišnjeg članstva Hrvatske u Europskoj uniji, držim da imamo razloga za zadovoljstvo te poticaj za daljnji rad u narednom razdoblju, posebice u cilju pristupanja schengenskom prostoru i europodručju kako bismo postigli onu razinu integriranosti koja Hrvatsku smješta u jezgu Unije te punopravno članstvo u EU u svim aspektima. Uz evidentne koristi koje nam donosi članstvo u EU, Hrvatska je svjesna svoje odgovornosti kao države članice te će i ubuduće aktivno pridonositi europskom projektu mira, stabilnosti i prosperiteta te ukupnom razvitku Europske unije.

mr.sc. Marija Pejčinović Burić

*potpredsjednica Vlade
i ministrica vanjskih i europskih poslova*

Republika Hrvatska 1. srpnja 2018. obilježava petu godišnjicu članstva u Europskoj uniji. Postavši 28. članicom ove obitelji Hrvatska je ostvarila jedan od svojih glavnih vanjskopolitičkih ciljeva i omogućila svojim građanima budućnost u okviru jedne od najrazvijenijih zajednica u svijetu. To je zajednica koja počiva na vrijednostima koje Hrvatska i sama dijeli. Ulaskom u EU Hrvatska je postala partner ostalim državama članicama u daljnjem razvoju europskog projekta, ali i osigurala svoju prepoznatljivost u svijetu kao dio tog kluba. Članstvo u EU izravno utječe na svakodnevni život građana u raznim područjima, kao što su gospodarstvo, poljoprivreda, promet, zaštita okoliša, zaštita potrošača, obrazovanje, mogućnost putovanja i rada, te omogućuje Hrvatskoj da u tim okvirima štiti i promiče vlastite ciljeve i interese. Hrvatska istovremeno aktivno pridonosi razvitku Europske unije, razvoju i usvajanju najviših standarda u svim članicama, očuvanju i promicanju njezinih vrijednosti te daljnjem procesu njezina jačanja, daljnjeg približavanja i povezivanja.

U okvirima vanjskog djelovanja Europske unije, Hrvatska pridonosi ostvarenju vlastitih sigurnosnih i vanjskopolitičkih ciljeva, između ostaloga sudjelovanjem u mirovnim misijama i operacijama u okviru Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije. Sudjelovanjem u jačanju obrambenih kapaciteta Unije kroz niz važnih projekata (Stalna strukturirana suradnja, Koordinacijski godišnji pregled obrane, Europski obrambeni fond) Hrvatska jača vlastite obrambene sposobnosti i suradnju između država, te stvara preduvjete za jačanje nacionalne obrambene znanstveno-istraživačke i industrijske baze.

Hrvatska je ulaskom u članstvo EU-a obogatila vlastiti ali i doprinijela bogatstvu i raznolikosti europskog identiteta. Hrvatski jezik je službeni jezik EU-a, sve više hrvatskih tradicionalnih proizvoda prepoznato je i zaštićeno na europskom tržištu, a porastom turizma raste prepoznatljivost, u europskim i svjetskim razmjerima, hrvatske kulturne, povijesne i umjetničke baštine i bioraznolikosti.

Sljedeće razdoblje članstva Hrvatske u Europskoj uniji obilježit će postizanje dva cilja koji će omogućiti ispunjenje naše ambicije da budemo dijelom „jezgre“ Europske unije. To su pristupanje schengenskom prostoru i uvođenje eura kao službene valute. Što se tiče pristupanja schengenskom prostoru, Hrvatska intenzivno radi na ispunjavanju preostalih preporuka u pojedinim područjima schengenske pravne stečevine, u čemu je ostvarila značajan napredak, a cilj je punu tehničku spremnost za članstvo u schengenskom prostoru ostvariti do kraja 2018. godine. Što se tiče uvođenja eura, u listopadu 2017. objavljena je *Strategija za uvođenje eura kao službene valute u Hrvatskoj* Vlade Republike Hrvatske i Hrvatske narodne banke koja je polazište za višegodišnji proces uvođenja eura u Hrvatskoj. Kako bi se optimalno i na vrijeme pripremila za pokretanje formalnog postupka pristupanja europodručju, Hrvatska radi na provedbi strukturnih reformi radi brže konvergencije te daljnjeg poboljšanja gospodarskih i fiskalnih pokazatelja.

Prvo predsjedanje Hrvatske Vijećem Europske unije

Hrvatska će u prvoj polovici 2020. prvi put predsjedati Vijećem Europske unije. Predsjedanje će biti vidljiv i važan pokazatelj našeg doprinosa djelovanju i razvoju Europske unije. Održat će se u vrlo izazovnom razdoblju, nakon redovnih izbora za Europski parlament 2019. godine i formiranja nove Europske komisije u drugoj polovici 2019. godine, te nakon povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije. Samo u Bruxellesu predviđeno je održavanje oko 1.400 sastanaka različitih radnih tijela Vijeća EU-a kojima će hrvatski predstavnici predsjedati na različitim razinama, pri čemu će voditi rasprave, predlagati rješenja i tražiti kompromise između različitih stajališta država članica, te rukovoditi

Za vrijeme predsjedanja hrvatski građani će imati priliku bolje upoznati Europsku uniju, njezine institucije, djelokrug aktivnosti i prilike koje ona nudi.

procesom donošenja odluka. Više od 200 događanja povezanih s našim predsjedanjem Vijećem EU-a organizirat će se u Hrvatskoj. Radi se o summitu europskih lidera kao i ministarskim sastancima, sastancima upravljačkih ili radnih razina različitih formacija Vijeća, te različitim konferencijama. Tijekom našeg predsjedanja Vijećem EU-a prioriteti će biti usmjereni na gospodarski rast i zapošljavanje, jačanje sigurnosti, i to unutarnje i vanjske sigurnosti EU-a, energetske i prometne povezanost te proširenje EU-a. Predsjedanje je ujedno i prilika za promicanje imidža i turističkog potencijala cijele zemlje, tim više što će tijekom 2020. godine Rijeka biti prvi hrvatski grad koji će postati Europska prijestolnica kulture. Predsjedanje je istovremeno i zahtjevan posao za cijelu državnu upravu, ali i prilika za njezinu dodatnu profesionalizaciju i izobrazbu.

Hrvatska ravnopravno sudjeluje u donošenju odluka na europskoj razini

Hrvatska, kao članica EU-a sudjeluje u donošenju odluka na europskoj razini, zastupajući vlastite interese i ugrađujući ih u europske politike i ciljeve te aktivno pridonoseći razvitku i stabilnosti Europske unije. Predstavnici hrvatske Vlade sudjeluju u procesu odlučivanja na svim razinama – od Europskog vijeća u kojem predsjednik Vlade, zajedno s liderima ostalih država članica, sudjeluje u utvrđivanju političkih smjernica i prioriteta razvoja Europske unije do sudjelovanja hrvatskih ministara na sastancima Vijeća EU-a, koje uz Europski parlament izvršava zakonodavne i proračunske funkcije EU-a, te obavlja funkcije utvrđivanja politika i koordinacije. Hrvatski predstavnici sudjeluju u radu više od 600 radnih skupina Vijeća. U Općem sudu Hrvatska ima jednog suca. Guverner Hrvatske narodne banke predstavlja Hrvatsku u Općem vijeću Europske središnje banke. Također, hrvatski članovi su u sastavu savjetodavnih tijela EU-a – Europskog gospodarskog i socijalnog odbora, koji predstavlja organizacije radnika, poslodavaca i drugih interesnih skupina te Europskog odbora regija, koji predstavlja tijela lokalne i regionalne uprave.

Hrvatska ima 11 zastupnika u Europskom parlamentu (prema sadašnjem prijedlogu, a nakon povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz EU-a, Hrvatska bi imala jednog zastupnika više) te, kao i druge članice, jednog povjerenika Europske komisije, jednog suca pri Sudu Europske unije i Europskom revizorskom sudu.

Gospodarstvo i financije

Opća gospodarska kretanja u Hrvatskoj pokazuju pozitivan smjer: porast bruto domaćeg proizvoda (BDP); smanjenje nezaposlenosti; porast izvoza, pogotovo u Europsku uniju, čemu pogoduje bescarinski pristup robama jedinstvenom tržištu Europske unije od 500 milijuna stanovnika i uklanjanje prepreka slobodi pružanja usluga. Raste i turizam, za Hrvatsku iznimno značajna gospodarska grana, čemu pogoduje stabilno okruženje u okviru EU-a.

Potrošači putem sustava RAPEX – brze razmjene obavijesti o mjerama i radnjama poduzetim u pogledu nesigurnih proizvoda (osim hrane i hrane za životinje, materijala i predmeta koji dolaze u neposredan dodir s hranom, lijekova i medicinskih proizvoda), brže dolaze do informacija o proizvodima koji predstavljaju rizik za zdravlje i sigurnost, kao što su primjerice vozila, dječja oprema i proizvodi za djecu.

Putem Centra unutarnjeg tržišta Europske unije, omogućen je pristup svim alatima Europske unije na jednom mjestu. Putem Jedinstvene kontaktne točke za usluge, poduzetnici mogu dobiti informacije o pokretanju poslovanja na unutarnjem tržištu.

U pogledu fiskalne politike, učinjen je velik iskorak te su ostvareni značajni naponi na području javnih financija, a pritom su preokrenuti i trendovi koji su bili izrazito nepovoljni. Naime, znatan porast javnog duga i visoki deficiti proračuna opće države doveli su do činjenice da je Vijeće ministara EU u siječnju 2014. godine za Hrvatsku otvorilo Proceduru prekomjernog proračunskog manjka. Kao rezultat snažnih napora vezanih za fiskalnu konsolidaciju uslijed čega je deficit proračuna opće države u 2016. bio na razini od 0,9% BDP-a, što je značajno bolje ostvarenje od preporuka Europske komisije, Vijeće ministara EU je u lipnju 2017. potvrdilo odluku o izlasku Hrvatske iz Procedure prekomjernog proračunskog manjka. Istovremeno, ne samo da je zaustavljen trend rasta javnog duga, nego je on čak i značajno smanjen, kako nominalno, tako i kao udio u BDP-u, a pozitivna fiskalna kretanja nastavila su se i u 2017. godini, kad je ostvaren višak proračuna opće države sukladno ESA 2010 metodologiji te zabilježeno daljnje smanjenje udjela javnog duga u BDP-u. Ovakva fiskalna kretanja također su važna za ispunjavanje kriterija za uvođenje eura.

Značaj europskih fondova za Hrvatsku

Europski fondovi su financijski instrumenti za provedbu pojedine javne politike Europske unije u zemljama članicama. To su zajednička sredstva koja se, sukladno određenim pravilima i procedurama, dodjeljuje raznim korisnicima za provedbu projekata koji trebaju pridonijeti postizanju spomenutih ključnih javnih politika Europske unije.

Jedna od najznačajnijih javnih politika Europske unije je kohezijska politika, za koju je u financijskom razdoblju 2014.–2020. izdvojeno 376 milijarda eura. Osnovna svrha kohezijske politike jest smanjiti značajne gospodarske, socijalne i teritorijalne razlike koje postoje između regija Europske unije, ali i jačati globalnu konkurentnost europskog gospodarstva.

Kohezijska politika Europske unije financira se iz tri glavna fonda – Europskog fonda za regionalni razvoj, Europskog socijalnog fonda i Kohezijskog fonda, koji zajedno s Europskim poljoprivrednim fondom za ruralni razvoj te Europskim fondom za pomorstvo i ribarstvo – imaju zajednički naziv Europski strukturni i investicijski fondovi (ESI fondovi). Središnje koordinacijsko tijelo Republike Hrvatske nadležno za upravljanje ESI fondovima je Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije.

Hrvatskoj je iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESI fondova) u razdoblju 2014.–2020. na raspolaganju ukupno 10,7 milijarda eura.

Najveći dio sredstava iz ESI fondova, više od 8 milijarda eura namijenjen je ciljevima kohezijske politike kojom se potiče rast i zapošljavanje, ali i poboljšava kvaliteta života stanovnika, primjerice jačanjem gospodarskih kapaciteta, zaštitom kulturne i prirodne baštine, boljim obrazovanjem, prometom, zdravstvom, vodoopskrbom, zbrinjavanjem otpada.

U svrhu postizanja gospodarske i socijalne kohezije Europske unije te poticanja održivog razvoja omogućeno je financiranje velikih infrastrukturnih projekata iz područja prometa i očuvanja okoliša te je tako najveći i najvažniji projekt u Hrvatskoj, izgradnja Pelješkog mosta, sa svrhom povezivanja južne Dalmacije s ostatkom Hrvatske – 85-postotno sufinanciran iz fondova EU-a u okviru kohezijske politike (357 milijuna eura).

Neki od primjera projekata koji pridonose jačanju gospodarstva i poslovnoj konkurentnosti, zaštiti okoliša i održivosti resursa, promicanju energetske učinkovitosti te socijalnom uključivanju, obrazovanju i cjeloživotnom učenju su izgradnja i opremanje Panonskog drvnog centra kompetencija u Virovitici, Poduzetnički inkubator u Vukovaru, obnova tvrđave sv. Nikole kod Šibenika, infrastruktura za posjetitelje u Nacionalnom parku Brijuni, Slatkovodni akvarij i muzej rijeka u Karlovcu, modernizacija Zoološkog vrta u Zagrebu, Prijamni centar Repušnica u Parku prirode Lonjsko polje, razvoj istraživačke infrastrukture Sveučilišta u Rijeci, studentski dom u Varaždinu, dnevna bolnica u Bjelovaru, opremanje ustanova primarne zdravstvene zaštite na otocima Primorsko-goranske županije, poboljšanje vodoopskrbe, odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda u Osijeku, razvoj infrastrukture za zbrinjavanje otpadnih voda na području Rovinja, rekonstrukcija i dogradnja Zračne luke Dubrovnik, dogradnja i rekonstrukcija željezničke pruge Dugo Selo – Križevci, izgradnja prilazne ceste luci Ploče.

Prema do sada obrađenim podacima Europske komisije Hrvatska je u 2013., 2014., 2015. i 2016. neto primateljica proračunskih sredstava EU-a, tj. više je iz proračuna EU-a primila nego što je u njega uplatila, svake godine sa sve većim pozitivnim iznosom.

Važan učinak potpora Europske unije poljoprivredi je doprinos očuvanju okoliša primjenom ekološki prihvatljivih praksi u poljoprivrednoj proizvodnji.

Potporna razvoju poljoprivrede i ribarstva u Hrvatskoj

Hrvatskoj je u razdoblju 2014.–2020. dostupno približno 3,7 milijarde eura za potporu poljoprivredi i ruralnom razvoju. Kroz natječajne za projekte ruralnog razvoja raspisane do sredine 2017. stavljeno je na raspolaganje otprilike pola raspoloživog iznosa. Uz pomoć tih sredstava, poljoprivrednici mogu povećati stočni fond, proizvodnju hrane, iskorišteno zemljište, nabaviti suvremenu mehanizaciju i opremu, modernizirati poljoprivredna gospodarstva, a mogu i sanirati posljedice elementarnih nepogoda. Također, mogu se razviti druge aktivnosti na ruralnim područjima poput ruralnog turizma.

Osim toga, promiče se javno zdravlje, primjerice višegodišnjim projektom oralne vakcinacije lisica u svrhu iskorjenjivanja bjesnoće te zdrava prehrana, primjerice projektom poticanja većeg konzumiranja voća i povrća u školi, u kojem je sudjelovalo nekoliko stotina hrvatskih škola. Potiču se mladi poljoprivrednici putem ciljanih potpora iz sredstava namijenjenih izravnim plaćanjima i ruralnom razvoju.

U istom razdoblju na raspolaganju je 252,6 milijuna eura za pomorstvo i ribarstvo, sa svrhom promicanja konkurentnog, ali i održivog, okolišno odgovornog ribarstva i akvakulture. Financirano je primjerice 26 projekata iz područja akvakulture što je pridonijelo porastu uzgoja riba u Hrvatskoj. U svrhu održivog korištenja ribljeg fonda ribarima se kompenzira privremena obustava ribarenja, a raspisan je i natječaj za modernizaciju ribarskih luka.

Sve veći broj naziva hrvatskih tradicionalnih proizvoda zaštićen je i registriran na europskoj razini – do siječnja 2018. registrirano je 19 naziva proizvoda kao zaštićene oznake izvornosti ili zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla (Krčki pršut, Ekstra djevičansko maslinovo ulje Cres, Neretvanska mandarina, Ogulinski kiseli kupus/Ogulinsko kiselo zelje, Baranjski kulen, Lički krumpir, Istarski pršut/Istrski pršut, Drniški pršut, Dalmatinski pršut, Poljički soparnik/Poljički zeljanik/Poljički uljenjak, Zagorski puran, Krčko maslinovo ulje, Korčulansko maslinovo ulje, Paška janjetina, Šoltansko maslinovo ulje, Varaždinsko zelje, Slavonski kulen/Slavonski kulin, Međimursko meso 'z tiblice, Slavonski med). U postupku registracije na EU razini je 8 naziva proizvoda kao zaštićene oznake izvornosti ili zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla (Lička janjetina, Paška sol, Istra, Zagorski mlinci, Bjelovarski kvargl, Varaždinski klipč, Rudarska greblica i Paški sir).

Na razini EU zaštićeno je 16 oznaka izvornosti vina (Istočna kontinentalna Hrvatska, Hrvatsko Podunavlje, Slavonija, Zapadna kontinentalna Hrvatska, Moslavina, Prigorje-Bilogora, Zagorje-Međimurje, Plešivica, Pokuplje, Primorska Hrvatska, Hrvatska Istra, Hrvatsko primorje, Sjeverna Dalmacija, Dalmatinska zagora, Srednja i Južna Dalmacija, Dingač). U postupku zaštite oznake izvornosti su još 2 vina (Muškat momjanski/Moscato di Momiano i Ponikve).

U kategoriji jakih alkoholnih pića zaštićeno je 6 oznaka zemljopisnog podrijetla (Hrvatska loza, Hrvatski pelinkovac, Zadarski maraschino, Slavonska šljivovica, Hrvatska stara šljivovica i Hrvatska travarica), dok je Samoborski bermet zaštićen oznakom zemljopisnog podrijetla u kategoriji aromatiziranih proizvoda od vina.

Brojne prilike za obrazovanje, osposobljavanje i mlade

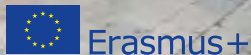
Na području obrazovanja, osposobljavanja i mladih Hrvatska je u trenutku ulaska u Europsku uniju već aktivno sudjelovala u Programu za cjeloživotno učenje i programu Mladi na djelu, koji su se provodili do kraja 2013. godine. Tijekom provedbe tih programa od 2009. do kraja 2013. godine ugovoreno je više od dvije tisuće projekata čije su aktivnosti obuhvatile više od 20 tisuća sudionika.

Erasmus+ najveći je program Europske unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport, provodi se od 2014. do 2020. godine, a objedinio je prethodne programe te većim proračunom omogućio organizacijama i pojedincima još više mogućnosti za sudjelovanje u međunarodnoj suradnji. Erasmus+ usmjeren je jačanju znanja i vještina te zapošljivosti europskih građana, kao i unaprjeđivanju obrazovanja, osposobljavanja te rada na području mladih i sporta. Program uspješno povezuje europske građane potičući mobilnost, učenje jezika, studiranje ili stručno osposobljavanje u inozemstvu, kao i upoznavanje novih kultura te razmjenu akademskih i stručnih znanja.

Dodatna potpora mlađima od 30 godina pruža se kroz *Garanciju za mlade* koja predstavlja zajednički cilj svih država članica Europske unije da dobiju kvalitetnu ponudu za posao, daljnje obrazovanje, naukovanje ili pripravništvo u roku od četiri mjeseca od prestanka formalnog obrazovanja ili gubitka radnog mjesta.

Od 2014. do kraja 2017. godine ugovoreno je više od 1200 projekata u kojima je sudjelovalo više od 22 tisuće hrvatskih građana. Za 2018. godinu u sklopu programa Erasmus+ hrvatskim je građanima na raspolaganju ukupno gotovo 173 milijuna kuna.

U prvih pet godina članstva više od 30 000 mladih prošlo je kroz program privremenog osposobljavanja. Među njima je više od 55% bilo na osposobljavanju kod poslodavaca u privatnom sektoru, oko 39% kod poslodavaca u javnom sektoru, a nešto manje od 5% kod ostalih poslodavaca (najčešće organizacije civilnog društva, zadruga i sl.).

Okvirni program EU za istraživanje i inovacije za razdoblje 2014.–2020. – Obzor 2020. je najveći program Unije u kojem je za prijavitelje istraživačkih i inovacijskih projekata iz privatnog ili javnog sektora dostupno skoro 80 milijarda eura u ovom programskom razdoblju. Obzor 2020. se temelji na tri glavna prioriteta: Izvrsna znanost, Industrijsko vodstvo i Društveni izazovi. Od 1. siječnja 2014. godine do 1. ožujka 2018. ugovoreno je 257 projekata hrvatskih prijavitelja, u kojima sudjeluje 346 hrvatskih organizacija koje su ugovorile 50,84 mil. eura europskih sredstava. Od ugovorenih projekata, 59% su prijavile javne znanstvene organizacije, 29% privatni sektor i 8,7% tijela javne uprave. Navedenim se Programom u Hrvatskoj, među ostalim, financira razvoj lijeka za zarastanje kosti, istraživanje rasta zvjezdane mase i mase supermasivnih crnih rupa u galaksijama, razvoj procesora za obradu satelitskih podataka dvadeset puta brži od postojećeg NASA-ina softvera i brojni drugi projekti čiji je cilj jačanje izvrsnosti i kompetitivnosti hrvatskih istraživača i tvrtki te razvoj novih, inovativnih proizvoda i usluga.

EURAXESS je program Europske komisije namijenjen povećavanju i olakšavanju mobilnosti istraživača i znanstvenika. EURAXESS mreža sastoji se od 40 europskih zemalja i više od 260 EURAXESS centara u svim većim gradovima Europe. Glavni je zadatak ovog programa pomagati stranim istraživačima i znanstvenicima prilikom dolaska u Hrvatsku na rad na znanstvenim projektima. Osim stranim istraživačima, ovaj program pomaže i hrvatskim istraživačima da dobiju više informacija po pitanju realiziranja istraživačkog rada u inozemstvu, međunarodne suradnje i financijskih pomoći/stipendija. Povrh toga, EURAXESS pruža pomoć i hrvatskim znanstvenim ustanovama spremnima privući vrhunski znanstveni kadar, pri zapošljavanju i ugošćivanju stranih istraživača.

Bogata i raznovrsna kulturna baština Hrvatske u EU

Ulaskom u Europsku uniju Hrvatskoj su na raspolaganju značajna sredstva iz ESI fondova. Provode se programi radi poboljšanja pristupa ranjivih društvenih skupina (mladi, osobe starije od 54 godine, osobe s invaliditetom, pripadnici nacionalnih manjina, nezaposlene osobe itd.) kulturnim i umjetničkim sadržajima te bolje zastupljenosti ranjivih skupina u medijima. Tako je program *Umjetnost i kultura za mlade* usmjeren na prevladavanje ograničenja pristupa mladih osoba kulturnim i umjetničkim sadržajima i aktivnostima (geografska izoliranost, nepovoljne financijske prilike, invaliditet i dr.) te poticanje mladih da aktivno sudjeluju u kulturnom životu zajednice; program *Umjetnost i kultura 54+* potiče socijalno uključivanje i unaprjeđenje kvalitete života osoba starijih od 54 godine kroz poboljšanje pristupa kulturnim i umjetničkim aktivnostima, dok je program *Mediji zajednice – potpora socijalnom uključivanju putem medija* usmjeren na unaprjeđenje kvalitete medijskog izvještavanja o ranjivim skupinama i podizanje razine javne svijesti o njihovim pravima.

Sredstvima Europskog socijalnog fonda sufinancira se i program *Kultura u centru – potpora razvoju javno-civilnog partnerstva u kulturi* s ciljem razvoja sudioničkog upravljanja u kulturi.

Sredstvima Europskog fonda za regionalni razvoj sufinanciraju se integrirani razvojni programi temeljeni na obnovi kulturne baštine koji integracijom različitih elemenata i povezanih aktivnosti osiguravaju obnovu i unaprjeđenje upravljanja kulturnom baštinom radi doprinosa održivom razvoju na lokalnoj i regionalnoj razini. Iz istog se fonda sufinancira

Hrvatska aktivno sudjeluje u sedmogodišnjem programu Europske unije Kreativna Europa (2014.–2020.) koji je namijenjen kulturnom i audiovizualnom sektoru u sklopu kojeg se posebno ističu dva zasebna potprograma – potprogram Kultura i potprogram MEDIA.

U 2020. godini Rijeka će se predstaviti kao Europska prijestolnica kulture. Seleksijski proces trajao je od 2014. do 2016. godine, devet hrvatskih gradova natjecalo se za ovu prestižnu titulu. Riječki program temelji se na konceptu Luke raznolikosti, u sklopu kojeg je osmišljeno 7 aktivnosti namijenjenih svim životnim dobima različitih afiniteta, aktivno se uključujući u sve segmente života.

projekt *Digitalizacija kulturne baštine*. Osnovna zadaća tog projekta je razvijati normativni i infrastrukturni okvir koji omogućuje i potiče široku dostupnost, korištenje i razmjenu kulturnih sadržaja, olakšava pristup i predstavljanje digitalne kulturne baštine, stvara nove digitalne sadržaje i usluge utemeljene na suvremenim informacijskim tehnologijama, interoperabilnosti, dugoročnoj iskoristivosti i održivosti i uključenosti u europske i nacionalne politike i strategije izgradnje digitalnog društva.

Potprogram MEDIA programa Kreativna Europa namijenjen je razvoju europske audiovizualne industrije te sufinanciranju projekata namijenjenih predstavnicima filmske industrije. U razdoblju od 2014. do 2018. osigurana su sredstva za ukupno 143 hrvatska projekta, od toga je bilo šest u ulozi partnera. Posebno ističemo financiranje 12 hrvatskih kina u okviru mreže EUROPA CINEMAS, suradnju na organizaciji i provedbi dva vrlo uspješna filmska festivala – Animafest Zagreb i Zagreb Film Festivala te suradnju s festivalom dokumentarnog filma – Zagreb Dox Pro.

Potprogramom Kultura, u čijim je aktivnostima Hrvatska izrazito aktivna, poboljšava se pristup europskoj kulturi i kreativnim radovima te promiče inovativnost i kreativnost. Hrvatske kulturne institucije u periodu od 2014. do 2018. godine sudjelovale su u ukupno 74 projekta.

Jedna od inicijativa Europske komisije koja se provodi u okviru programa Kreativna Europa je *Oznaka europske baštine (European Heritage Label)*. Ta se oznaka dodjeljuje dvogodišnje, od 2012. godine, lokalitetima sa snažnim europskim vrijednostima koje ističu zajedničku povijest Europe, izgradnju Europske unije, europskih vrijednosti i ljudskih prava na kojima se temelji postupak europskih integracija. Oznaku europske baštine (EHL) koja se provodi tijekom proteklih šest godina nosi trideset i devet lokaliteta sa snažnom europskom dimenzijom. Hrvatska je u njoj sudjelovala 2015. godine, kad je *Oznaka europske baštine* dodijeljena Muzeju krapinskih neandertalaca.

Posebno ističemo projekt *Europska godina kulturne baštine 2018.*, kojim se cijelu godinu potiče građane i stručnu publiku na istraživanje bogate i raznovrsne kulturne baštine Europe, kao i na razumijevanje i zaštitu njezine jedinstvene vrijednosti. Hrvatska aktivno sudjeluje u obilježavanju europske godine kulturne baštine velikim brojem raznovrsnih kulturnih događaja, među kojima se posebno ističu retrospektiva Vlahe Bukovca, međunarodna konferencija o Podvodnoj kulturnoj baštini u Europi danas te međunarodna konferencija Najbolji u baštini kojom se predstavljaju jedinstveni utjecajni projekti u kulturnom sektoru.

2018
EUROPSKA
GODINA KULTURNE
BAŠTINE
#EuropeForCulture

Schengenski prostor trenutajno obuhvaća 26 zemalja: 22 države članice EU-a (sve članice osim Bugarske, Rumunjske, Cipra, Hrvatske, Irske i Ujedinjene Kraljevine) i 4 države koje nisu članice EU-a (Island, Norveška, Švicarska i Lihtenštajn).

Pristupanje Hrvatske schengenskom prostoru

Jedan od najvećih dosegâ Europske unije stvaranje je područja bez unutarnjih granica (schengenski prostor) unutar kojeg se ljudi slobodno kreću, bez provjere putnih isprava i granične kontrole. Kako bi državljani Europske unije ovo pravo uživali u punoj mjeri, Europska unija posebnu pažnju posvećuje mjerama osiguranja na svojim vanjskim granicama. Pristupanjem Europskoj uniji hrvatske granice s južnim i istočnim susjedima postale su vanjske granice Europske unije. Uz borbu protiv ilegalnih migracija i zajedničku viznu politiku, jačanje sigurnosti vanjskih granica podrazumijeva i borbu protiv organiziranog kriminala čiji je ključni dio učinkovita suradnja između policijskih, pravosudnih i carinskih tijela država članica te ujednačavanje kaznenog zakonodavstva. Strateški cilj Vlade je pristupanje Hrvatske schengenskom prostoru. Nakon što je 2015. predala Izjavu o spremnosti za početak primjene mehanizma schengenske evaluacije, tijekom 2016. i 2017. godine ekspertni timovi Europske komisije i država članica Europske unije ocjenjivali su u kojoj mjeri Hrvatska ispunjava sve potrebne tehničke i organizacijske uvjete, uključujući djelotvornu primjenu schengenske pravne stečevine. Značajan iskorak prema članstvu u schengenskom prostoru Hrvatska je ostvarila pristupanjem Schengenskom informacijskom sustavu, glavnom alatu za pronalaženje potražnih osoba, vozila, isprava i predmeta. Od 27. lipnja 2017. godine Hrvatska unosi upozorenja i dodatne podatke u Schengenski informacijski sustav (SIS), koristi se podacima iz SIS-a te razmjenjuje dopunske informacije. U pripremi za članstvo u schengenskom prostoru Hrvatska je koristila pretpristupne programe CARDS, Phare, IPA i Schengenski instrument te trenutajno koristi sredstva Fonda za unutarnju sigurnost. Iz tih sredstava financirana je nabava opreme, vozila, plovila, helikoptera i tehničke opreme za nadzor vanjske granice, obuka policijskih službenika i izgradnja odgovarajuće infrastrukture na graničnim prijelazima. Kad ispuni uvjete sukladno članku 4. Akta o uvjetima pristupanja Hrvatske Europskoj uniji, hrvatskim građanima bit će zajamčen prostor slobode, sigurnosti i pravde a jačanjem suradnje između hrvatske policije i policija država članica, međuagencijskom suradnjom, primjenom dodatnih informacijskih sustava i uspostavom njihove interoperabilnosti te punim zakonodavnim i institucionalnim usklađivanjem s propisima Europske unije hrvatski građani uživat će veći stupanj sigurnosti.

Hrvatska i euro

U listopadu 2017. objavljena *Strategija za uvođenje eura kao službene valute u Hrvatskoj* Vlade Republike Hrvatske i Hrvatske narodne banke polazište je za višegodišnji proces uvođenja eura u Hrvatskoj. Premda još nije pokrenula formalni postupak uvođenja eura, Hrvatska je spremna započeti taj proces s obzirom na stabilnost cijena i valutnog tečaja, a smjer smanjenja proračunskog manjka i javnog duga također je pozitivan za ispunjavanje kriterija za uvođenje eura.

Očekuje se da će uvođenje eura pogodovati građanima, poduzetnicima i hrvatskom gospodarstvu u cjelini: nestaje valutni rizik, što znači da rata kredita neće ovisiti o kretanju tečaja kune u odnosu na euro; smanjuju se kamatne stope; olakšana je usporedivost cijena, nestaju mjenjački troškovi, troškovi prekograničnih plaćanja se smanjuju, a sve to potiče međunarodnu trgovinu i turizam; olakšano je putovanje, što dodatno pridonosi turizmu. Očekuje se i pozitivan učinak na investicije – niže kamatne stope povećat će konkurentnost domaćih poduzeća, što pridonosi investicijama i zapošljavanju, a uklanjanje valutnog rizika pozitivno će utjecati na povjerenje međunarodnih ulagača prema Hrvatskoj. Što se tiče troškova uvođenja eura, očekuje se da će oni biti uglavnom jednokratni i niski, a koristi trajne i relativno visoke. Osim toga, očekuje se neznatan utjecaj na cijene.

U siječnju 2018. godine Hrvatski sabor donio je Zakon o potvrđivanju Ugovora o stabilnosti, koordinaciji i upravljanju u ekonomskoj i monetarnoj uniji koji se primjenjuje na države članice Unije unutar i izvan europodručja koje su ga ratificirale. Time su preuzete obveze koje se odnose na sudjelovanje predsjednika hrvatske Vlade na sastancima na vrhu država europodručja, koji se održavaju najmanje dva puta godišnje, a na kojima se raspravlja o konkurentnosti država članica, izmjenama i novim pravilima koja će primjenjivati na europodručje u budućnosti, kao i specifičnim pitanjima koja se odnose na provedbu spomenutog Ugovora.

Kada ispuni uvjete za uvođenje eura, Hrvatska će se pridružiti europodručju koje danas sačinjava 19 država članica Europske unije u kojima je euro službena valuta (Austrija, Belgija, Cipar, Estonija, Finska, Francuska, Njemačka, Grčka, Irska, Italija, Latvija, Litva, Luksemburg, Malta, Nizozemska, Portugal, Slovačka, Slovenija, Španjolska).

Više informacija možete pronaći na:

Službeni portal Europske unije

europa.eu

Informacijska služba Europske unije Europe Direct

europa.eu/european-union/contact/meet-us/croatia_hr

Vlada Republike Hrvatske

vlada.gov.hr

Ministarstvo obrane

www.morh.hr

Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta

www.mingo.hr

RAPEX – Sustav brze razmjene obavijesti o mjerama poduzetim u pogledu nesigurnih proizvoda

potrosac.mingo.hr/hr/rapex/clanak.php?id=12620

Centar unutarnjeg tržišta Europske unije

www.cut.hr

Ministarstvo financija

www.mfin.hr

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije

razvoj.gov.hr

Ministarstvo poljoprivrede

www.mps.hr

Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju

www.apprrr.hr

Ministarstvo znanosti i obrazovanja

www.mzo.hr

Agencija za mobilnost i programe EU

www.mobilnost.hr

Ministarstvo kulture

www.min-kulture.hr

Ministarstvo unutarnjih poslova

www.mup.hr

Hrvatska narodna banka

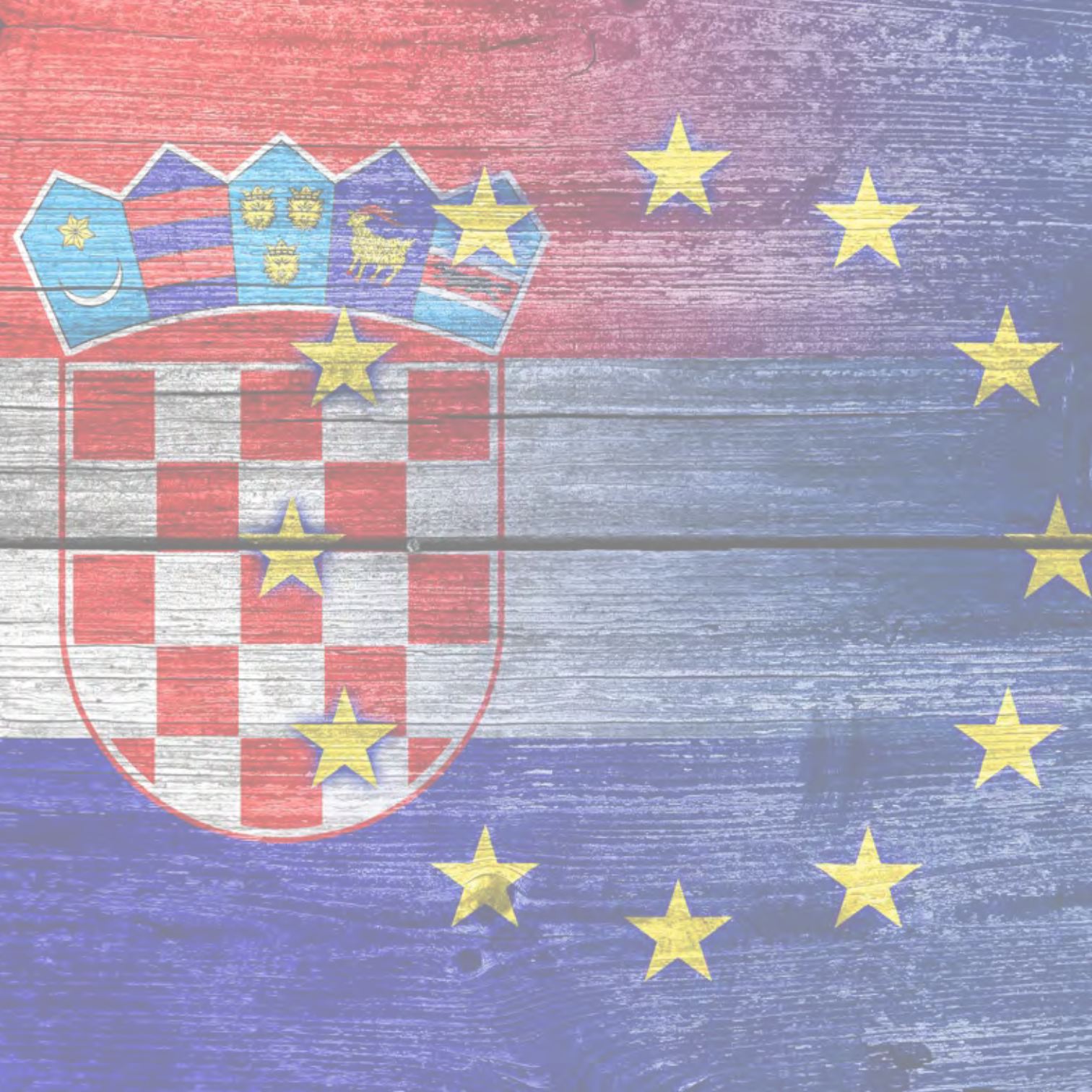
www.hnb.hr

IZDAVAČ: Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, Zagreb, travanj 2018.

TEKSTOVI: U ovoj publikaciji korišteni su tekstovi Ministarstva obrane, Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta, Ministarstva financija, Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Ministarstva poljoprivrede, Ministarstva znanosti i obrazovanja, Ministarstva kulture i Ministarstva unutarnjih poslova.

IZVORI FOTOGRAFIJA: Vlada Republike Hrvatske, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, Europska komisija, Vijeće Europske unije, Ured zastupnice u Europskom parlamentu Dubravke Šuice, Ministarstvo kulture, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, arhiv Europskog doma Dubrovnik, internetske stranice: pipenbaher-consulting.com; strukturnifondovi.hr; aquariumkarlovac.com; croatiaweek.com; olistria.com.hr; vinacroatia.hr; visitdubrovnik.hr; mobilnost.hr; radiosibenik.hr; morski.hr (Boris Kačan); wikipedia.com; dominionart.net; 123rf.com

ISBN: 978-953-7859-11-4

2018
EUROPSKA
GODINA KULTURNE
BAŠTINE
#EuropeForCulture

